

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 359/2019-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Jozefom Dopirákom, Lermontovova 14, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 Tos 56/2019 zo 6. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

██████ (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. Jozefom Dopirákom, Lermontovova 14, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 56/2019 zo 6. augusta 2019 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 T 73/2013 z 11. októbra 2013 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 5/2014 z 1. apríla 2014 uznaný vinným zo spáchania zločinu úverového podvodu podľa ustanovení § 221 ods. 1 a ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, ktorého výkon bol podmienenečne odložený a sťažovateľovi bol uložený probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe, ktorá bola uvedeným rozsudkom určená na štyri roky, pričom bola sťažovateľovi zároveň uložená povinnosť nahradiť v skúšobnej dobe poškodenému spôsobenú škodu vo výške 13 066,94 €. Okresný súd uznesením sp. zn. 6 T 73/2013 z 28. marca 2019 podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona rozhodol, že sa sťažovateľ v skúšobnej dobe neosvedčil a z tohto dôvodu sa vykoná jemu pôvodne uložený trest odňatia slobody. O sťažnosti, ktorú sťažovateľ proti tomuto prvostupňovému rozhodnutiu podal, rozhodol krajský súd namietaným uznesením, ktorým podľa ustanovenia § 194 ods. 1 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) napadnuté uznesenie zrušil v celom rozsahu a nahradil ho vlastným rozhodnutím, ktorým podľa § 52 ods. 1 Trestného zákona konštatoval, že sa sťažovateľ v skúšobnej dobe neosvedčil a rozhodol o vykonaní uloženého trestu. Krajský súd právny záver namietaného uznesenia zdôvodnil tým, že sťažovateľ porušil povinnosť uloženú mu odsudzujúcim rozsudkom, keďže v lehote trvania skúšobnej doby neuhradil poškodenému celú spôsobenú škodu, ale len jej časť vo výške 150 €, neskôr v celkovej výške 250 €.

3. Sťažovateľ v úvode argumentácie svojej ústavnej sťažnosti oboznamuje ústavný súd s priebehom výkonu probačného dohľadu, ktorý mu bol odsudzujúcim rozsudkom uložený, kde uvádza, že vzhľadom na zmenu miesta jeho pobytu hneď na začiatku realizácie probácie bol jej výkon postúpený z okresného súdu na Okresný súd Pezinok. Sťažovateľ dôvodí, že bol probačným úradníkom Okresného súdu Pezinok prvýkrát kontaktovaný až niekoľko mesiacov po skončení určenej skúšobnej doby, a to na účel spísania správy z probácie. Sťažovateľ, citujúc príslušné ustanovenia § 418 Trestného poriadku upravujúce spôsob výkonu probácie, a tiež príslušné ustanovenia § 1, §2 a § 6 zákona č. 550/2003 Z. z. o probačných a mediačných úradníkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je toho názoru, že si Okresný súd Pezinok prostredníctvom príslušného probačného úradníka nesplnil svoje povinnosti a neposkytol mu tak potrebnú pomoc v skúšobnej dobe, vďaka ktorej by bol spôsobilý viesť riadny život a vyhovieť súdom uloženým podmienkam. Sťažovateľ v konkrétnosti na tomto mieste argumentuje: *„Vyššie popísané zlyhania súdov sú v tomto prípade o to významnejšie, že sťažovateľ si ako jednoduchý človek neuvedomoval svoju povinnosť zaplatiť škodu do konca skúšobnej doby a už vôbec si neuvedomoval možné následky v prípade neuhradenia škody v skúšobnej dobe. Tieto skutočnosti mu boli ozrejmene až pri prvom kontakte s probačným úradníkom dňa 4. 12. 2018, čo sťažovateľ uviedol aj vo svojej sťažnosti voči rozhodnutiu súdu prvého stupňa o neosvedčení sa.“* Je toho názoru, že sa s touto jeho argumentáciou krajský súd v namietanom uznesení nevysporiadal, keďže ním uvádzané okolnosti vyhodnotil ako nevierohodnú obranu.

4. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 ústavy a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením krajského súdu, predmetné uznesenie zrušil a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo formulovanom petite zároveň ústavný súd žiada, aby odložil vykonateľnosť namietaného uznesenia krajského súdu.

II.

Konanie pred ústavným súdom – právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v ustanovení § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v ustanovení § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa ustanovenia § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich označených práv zaručených ústavou a práva zaručeného dohovorom namietaným uznesením krajského súdu, ktorým bol sťažovateľovi pôvodne uložený podmienený trest odňatia slobody premenený na nepodmienečný výkon trestu z dôvodu neosvedčenia sa sťažovateľa v určenej skúšobnej dobe. Podstatou argumentácie sťažovateľa je obrana ním prezentovaná už v sťažnosti podanej proti prvostupňovému uzneseniu okresného súdu, v ktorej sa snaží pričítať nesplnenie súdom uloženej povinnosti uhradiť spôsobenú škodu poškodenému v určenej skúšobnej dobe, na vrub zanedbanému probačnému dohľadu.

11. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

12. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť

predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

13. Ústavný súd teda zdôrazňuje, že pri posúdení namietaného uznesenia krajského súdu nebolo jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré krajský súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či malo alebo nemalo byť konštatované, že sa sťažovateľ v skúšobnej dobe osvedčil. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa krajský súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (prezentovanou v uplatnenej sťažnosti) vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter.

14. Opierajúc sa o východiská prezentované v bodoch 12 a 13 odôvodnenia tohto uznesenia, ústavný súd posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

15. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu, ktoré bolo podkladom pre právny záver o neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe a na to nadväzujúci záver o vykonaní pôvodne uloženého trestu. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia v prvom rade interpretoval vo veci sťažovateľa aplikované ustanovenia § 52 Trestného poriadku, kde v rámci svojho výkladu uviedol, že predpokladom pre kladné rozhodnutie o osvedčení sa podmienične odsúdeného je kumulatívne splnenie všetkých dotknutou právnou úpravou vymedzených podmienok (splnenie všetkých podmienok súčasne), ktorými sú: vedenie riadneho života v skúšobnej dobe, dodržiavanie podmienok probačného dohľadu a splnenie uložených obmedzení a povinností. Krajský súd v nadväznosti na to sťažovateľovi objasnil, že za vedenie riadneho života treba vo všeobecnosti považovať plnenie základných povinností občana v súkromnom živote, ako aj voči spoločnosti, čo samozrejme predpokladá beztrestnosť a dodržiavanie právneho poriadku. K dodržiavaniu podmienok probačného dohľadu uviedol, že ide o participáciu odsúdeného na aktivitách tohto dohľadu, pričom súčasne

konštatoval, že sa sťažovateľ síce výkonu probačného dohľadu nepodrobil, avšak nie z vlastnej viny, keďže išlo o zlyhanie na strane súdu povereného probáciou, a teda krajský súd túto okolnosť nepričítal na vrub sťažovateľovi. Napokon vo vzťahu k otázke splnenia tretej z uvedených podmienok krajský súd sťažovateľovi jasne vysvetlil, že nesplnil jemu uloženú povinnosť, ku ktorej bol zaviazaný odsudzujúcim rozsudkom, a síce neuhradil v plnom rozsahu v priebehu plynutia skúšobnej doby spôsobenú škodu, keď z určenej sumy 13 066,94 € uhradil v skúšobnej dobe len sumu 150 € a neskôr celkovú sumu 250 €. Krajský súd tak uzavrel, že sťažovateľ nesplnil uloženú povinnosť v zmysle ustanovení § 51 ods. 2 a ods. 4 písm. c) Trestného zákona, keď si tejto povinnosti musel byť vedomý, pretože mu bola uložená odsudzujúcim rozsudkom, pričom zároveň odmietol obranu sťažovateľa, ktorý sa snažil v sťažnostných námietkach zdôvodniť neuhradenie spôsobenej škody nepriaznivým zdravotným stavom a tiež subjektívnou neznalosťou tejto povinnosti, na ktorú bol probačným úradníkom upozornený až po uplynutí skúšobnej doby.

16. Ústavný súd sa oboznámil aj s relevantnou právnou úpravou, ktorá bola konajúcimi súdmi v právnej veci sťažovateľa aplikovaná:

Podľa ustanovení § 52 ods. 1 Trestného zákona ak odsúdený viedol v skúšobnej dobe riadny život, dodržiaval podmienky probačného dohľadu a splnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil; inak nariadi nepodmienečný trest odňatia slobody, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby. Výnimočne môže súd, vzhľadom na okolnosti prípadu, ponechať probačný dohľad v platnosti, hoci odsúdený svojím konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, a súčasne môže

a) primerane predĺžiť probačný dohľad, nie však viac ako o dva roky, pričom nesmie prekročiť hornú hranicu probačného dohľadu ustanoveného v § 51 ods. 2,

b) uložiť doteraz neuložené primerané obmedzenia alebo povinnosti, alebo

c) nariadiť kontrolu uložených primeraných obmedzení alebo povinností technickými prostriedkami, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu a ak takáto kontrola nebola doposiaľ nariadená.

Podľa ustanovení § 51 ods. 1 Trestného zákona súd môže za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 podmienečne odložiť výkon trestu odňatia slobody neprevyšujúceho tri roky,

ak páchatel'ovi zároveň uloží probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Ustanovenie § 49 ods. 2 platí rovnako.

Podľa ustanovení § 51 ods. 2 Trestného zákona pri určení probačného dohľadu ustanoví súd skúšobnú dobu na jeden rok až päť rokov. Skúšobná doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. Zároveň súd uloží obmedzenia alebo povinnosti, ktoré sú súčasťou probačného dohľadu. Skúšobná doba neplynie počas výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody a počas výkonu väzby.

Podľa ustanovenia § 51 ods. 4 písm. d) Trestného zákona povinnosti spočívajú najmä v príkaze nahradiť v skúšobnej dobe spôsobenú škodu.

Podľa ustanovenia § 51 ods. 5 Trestného zákona páchatel', ktorému bol uložený probačný dohľad, je povinný strpieť nad sebou kontrolu vykonávanú probačným a mediačným úradníkom a podrobiť sa kontrole technickými prostriedkami, ak je takáto kontrola nariadená; nariadiť kontrolu technickými prostriedkami možno, ak sú splnené podmienky podľa osobitného predpisu.

17. Z prezentovanej právnej úpravy aplikovanej v právnej veci sťažovateľa vyplýva, že predpokladom pre konštatovanie osvedčenia sa podmiennečne odsúdeného v skúšobnej dobe je kumulatívne splnenie troch skupín podmienok, medzi ktoré patrí vedenie riadneho života, rešpektovanie probačného dohľadu a splnenie uložených obmedzení a povinností. Z uvedenej právnej úpravy súčasne vyplýva, že probačný dohľad má charakter kontroly podmiennečne odsúdenej osoby. Oba konajúce súdy, okresný súd, ako aj krajský súd, sťažovateľovi vytkli nesplnenie poslednej z troch kategórií uvedených podmienok, teda nesplnenie povinnosti uloženej sťažovateľovi v odsudzujúcom rozsudku – uhradiť v skúšobnej dobe poškodenému v plnom rozsahu špecifikovanú výšku škody.

18. Vychádzajúc z informácií uvedených v bode 15 až 17 odôvodnenia tohto uznesenia, bez toho, aby bolo potrebné tieto informácie ďalej analyzovať, keďže sú podľa názoru ústavného súdu dostatočne výpovedné, čo sa týka zodpovedania otázky, či sťažovateľ splnil kumulatívne všetky právnou úpravou stanovené podmienky pre osvedčenie sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia, konštatuje ústavný súd ústavnú konformnosť odôvodnenia namietaného uznesenia krajského súdu. Ústavný súd je

toho názoru, že v ňom krajský súd poskytol sťažovateľovi veľmi podrobnú a zrozumiteľnú interpretáciu aplikovanej právnej úpravy, v kontexte ktorej sa náležite vysporiadal s argumentáciou sťažnosti sťažovateľa a riadne vysvetlil dôvody pre právny záver o neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe. Odpoveď krajského súdu na sťažnostné námietky sťažovateľa hodnotí ústavný súd ako vyčerpávajúcu, bez zjavných logických protirečení, plne zodpovedajúcu kritériám stanoveným pre kvalitné odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov judikatúrou ústavného súdu a zároveň súladnú s podstatou a zmyslom aplikovaných právnych noriem (bod 16 odôvodnenia tohto uznesenia).

19. Ústavný súd sa tak v žiadnom prípade nemôže stotožniť so stanoviskom sťažovateľa, ktoré v ústavnej sťažnosti predostrel, keď záver krajského súdu, ktorý hodnotil sťažnostnú obranu sťažovateľa ako nehodnovernú, považuje sťažovateľ za odporujúci jeho označeným základným právam zaručeným ústavou a právu zaručenému dohovorom. Odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu svedčí podľa názoru ústavného súdu o pravom opaku. Na tejto skutočnosti nemôže nič zmeniť ani pokus sťažovateľa o relativizáciu celkom jasných faktov, a to prostredníctvom subjektívnej interpretácie relevantnej právnej úpravy, ktorá podľa názoru ústavného súdu na prvý pohľad odporuje zmyslu a obsahu právnej úpravy aplikovanej vo veci sťažovateľa. Sťažovateľ celkom mylne vníma podstatu probačného dohľadu, ktorý má, tak ako to už bolo povedané (pozri bod 17 odôvodnenia tohto uznesenia), zásadne kontrolnú povahu a nepredstavuje, tak ako by si to sťažovateľ predstavoval, nejakú formu asistencie spočívajúcu v permanentnom poučovaní podmienene odsúdeného a vysvetľovaní celkom zrejmých skutočností. Inými slovami, sťažovateľovi bola povinnosť uhradiť spôsobenú škodu v lehote skúšobnej doby výslovne a jasne uložená odsudzujúcim rozsudkom, z ktorého vyplývala pre sťažovateľa osobná zodpovednosť túto povinnosť splniť, bez toho, aby bolo potrebné ho o tom nad rámec poučovať prostredníctvom probačného dohľadu.

20. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

21. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. novembra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu